

Zprávy, informace, oznámení

Situace v ubytování studentů na kolejích

Nový vysokoškolský zákon – kromě jiných změn – přinesl také změněné lhůty k podání „žádostí o přezkum rozhodnutí děkana proti nepřijetí ke studiu“ (jak se nyní nazývá to, čemu se dříve prostě říkalo „odvolání proti nepřijetí ke studiu“). Tricetidenní lhůta, kterou nový zákon stanoví, způsobila, že se přijímání nových studentů do prvních ročníků (zejména těch, kteří mohli být přijati na uvolněná místa po studentech, kteří oznámili, že ke studiu nenastoupí nebo se nezapsali) posunulo až do poloviny září. Tato skutečnost zkomplikovala také průběh ubytovacího řízení pro ubytování na kolejích. Jak tedy vypadá současná situace?

Studenti prvních ročníků přijatí děkanem v první etapě (tj. nikoliv v rámci „přezkumu“) získali ubytování, pokud měli v pořadíku na koleje 85 a více bodů – tedy stejný počet bodů, při kterém byli ubytováni i studenti ročníků vyšších. Jestliže některý z těchto studentů oznámil, že ke studiu nenastoupí, nebo se nezapsal, fakulty na jeho místo mohly ubytovat některého studenta z těch, kteří byli děkanem přijati v rámci „přezkumu“ – pokud měl 85 a více bodů.

Po posouzení odvolání proti neubytování těch studentů přijatých do prvních ročníků, kteří měli méně než 85 bodů, vyhověl rektor žádostem 136 studentů (101 mužů a 35 žen). Nižší počet žen, jejichž odvolání mohlo být vyhověno, souvisí s tím, že narozdíl od vyšších ročníků, v nichž je zastoupení mužů a žen ubytovaných na kolejích v poměru 1:2, u nově přijatých a ubytovaných studentů to je přibližně 1:3. Přes veškeré přesuny, které mohly zvýšit počet míst pro ubytování žen, se nepodařilo tento atypický poměr kompenzovat.

Současná situace je tedy taková: Existuje pořadník, v němž má řada studentů 85 a více bodů – především studentů přijatých do prvních ročníků v rámci „přezkumu“, ale i některých studentů vyšších ročníků, např. nastupujících po přerušení studia nebo přestupem z jiné vysoké školy, nebo takových, kteří nově

získali body za sociální dávky apod. Protože je nyní kapacita kolejí plně využita, bude možné těmto studentům vyhovět, jakmile se nějaká místa na kolejích uvolní. Z operativních důvodů je toto ubytování na uvolněná místa převedeno do kompetence Správy kolejí a menz UP, a proto je třeba, aby neubytovaní studenti sledovali reálnou situaci na kolejích, která bude zveřejňována na fakultních úředních vývěskách a na webových stránkách UP. Po ubytování studentů s 85 a více body budou na uvolněná místa průběžně ubytováni i studenti s nižším počtem bodů.

Vzhledem k dokončování přestavby první z bývalých vojenských budov v Neředině na koleje lze očekávat, že ještě letos bude možné uspokojit dalších více než 300 dosud neubytovaných žadatelů o koleje.

Tyto informace budou umístěny na webových stránkách UP v rubrice *Studenti*.

RNDr. J. Tillich, CSc.,
prorektor UP

Pozn. red.: Z celkové kapacity vysokoškolských kolejí UP (ke dni 1. 9. 1999) 4 052 míst byla vyloučena rezerva 132 míst pro ubytování studentů přijíždějících krátkodobě na výměnné studijní pobyty. Ve školním roce 1999/2000 podalo žádost o ubytování celkem 5 088 studentů, z toho 3 639 žádostí studentů vyšších ročníků a 1 449 žádostí studentů prvních ročníků. Ke dni 1. 9. 1999 byl počet kladně vyřízených žádostí 3 825; v současné době je počet ubytovaných studentů prvních ročníků 884. Celkem nebylo vyhověno 1 263 žádostem o ubytování na kolejích.

Zdroj: *Informace z tiskové konference UP k zahájení nového školního roku (15. 9.)*.

-red-

Autoprovoz přestěhování

Referát autoprovozu UP upozorňuje, že se jeho pracoviště přestěhovalo do objektu Právnícké fakulty UP na tř. 17. listopadu.

Telefonní spojení: dispečink autoprovozu 563 1150, garáže (haly) 563 7562, šatna řidičů 563 1151.

-th-

Jen několik řádků

Podněty a reakce

Stanoví-li si nějaká organizace či instituce konkrétní způsob, jak se o sobě něco dovědět, obvykle také ví, proč to dělá: proto, aby zkovala svou strukturu, své výstupy, svou efektivnost. Dělá to s určitým cílem, a proto souběžně s realizací takového auditu formuluje i konkrétní postup, jak s kýženými poznatky naložit.

Právě tato důležitá etapa rozhodování a řízení však bývá ve zdejším poměrech opomíjena. Např. výsledky před časem provedeného hospodářsko-organizačního auditu byly v závěrečné fázi jejich prezentace shledány jako nezávazná doporučení, klasifikovaná jako neadekvátní univerzitním poměrům, a veškeré naděje (byly-li nějaké) vzaly za své spolu s celým fasciklem vypracovaných závěrů.

V těchto dnech je očekávána závěrečná zpráva evaluační komise CRE, která bude obsahovat také řadu doporučení, závěrů, poznatků, Avšak ani v tomto případě není – kromě informace, že bude předložena děkanům a poté i širší veřejnosti – blíže známo, jak se získané poznatky uplatní v další etapě rozvoje UP.

Také pracovní komise pro tvorbu modelu rozdělování státní dotace jednou možná dojde k závěru, že její několikaměsíční práce byla zbytečná a že scénář senátních rozprav nad univerzitním rozpočtem je neprůstředný...

Zkušenosti nutí ke skepsi.

V. Mazochová

Merrill – program 2000–2001

Kancelář zahraničních styků RUP vyhláší konkurz na roční studijní pobyt v USA. Přihlásit se mohou studenti 2. – 4. ročníků všech fakult, možnost uplatnění studentů LF UP je však značně omezená.

Bližší informace o programu a přihlášky lze získat v Kanceláři zahraničních styků RUP, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc.

Termín odevzdání přihlášek je 29. 10. 1999.

-zas-

Cena klubu absolventů a příznivců UP

Klub absolventů a příznivců UP upozorňuje, že termín přihlášek do soutěže pro pregraduální a postgraduální studenty UP v oblasti vědeckého výzkumu a badání je 15. 10. 1999.

Podmínky soutěže:

1) Věk do 35 let včetně.

2) Publikace (separátní výtisk či xerokopie) nebo strojopis práce s potvrzením redakce časopisu o přijetí práce do tisku. Publikace v impaktovaném časopisu je bonifikována.

3) Student UP je prvním nebo jediným autorem práce.

Autor oceněné práce obdrží odměnu 2–3 tisíce Kč. Cena Klubu bude předána rektorem UP na slavnostním zasedání vědeckých rad UP v listopadu t. r.

Přihlášku s jedním výtiskem práce je nutno předat do uvedeného data, nejlépe osobně, prof. M. Hejtmánkovi, DrSc., Ústav biologie LF UP, Hněvotínská 3, 775 15 Olomouc, tel. 563 2163.

-red-

Vnitřní předpisy a normy

Aktualizované texty vnitřních předpisů a norm UP fakultních předpisů a obecně platných předpisů vztahujících se k činnostem UP jsou zveřejněny na webových stránkách UP v části *Předpisy a normy*.

-pul-

Do prvních ročníků bylo zapsáno 2 622 studentů UP

Dokončení ze str. 1

Fakulta	dostavilo se ke zkouškám	počet přijatých děkanem	počet žádostí o změnu rozhodnutí	děkan vyhověl (tzv. autoremedura)	celkem přijato děkanem
FTK	1 143	255	239	34	289
PF	1 578	153	459	73	226
CMTF	239	174	32	14	188
PrF	1 690	662	261	78	740
FF	3 846	656	487	61	717
LF	1 147	318	288	125	443
PdF	3 743	829	1 154	158	987
celkem	13 386	3 047	2 920	543	3 590
počet přihlášek					
LF	1 644				
CMTF	270				
FF	5 210				
PrF	2 347				
PdF	4 259				
FTK	1 312				
PF	2 026				
celkem	17 068				
Zapsalo se (stav ke 13. 9. 1999)					
LF			– 295		
PrF			– 403		
FTK			– 247		
PdF			– 793		
FF			– 545		
CMTF			– 167		
PF			– 172		
celkem			2 622		

-red-

Zprávy, informace, oznámení

Ze zasedání Kolegia rektora UP

Na prvním zasedání Kolegia rektora UP v tomto školním roce byly projednány následující body programu:

– prorektor UP RNDr. J. Tillich předložil KR UP písemné podklady o **výsledcích přijímacího řízení na UP** ke 13. 9. 1999 a přehled ubytovaných studentů na vysokoškolských kolejích (bližší informace viz str. 2); dále členové KR UP obdrželi k vyjádření návrh na změny ve *Studijním a zkušebním řádu UP*;

– podle informací prorektorky UP doc. L. Hornové byly začátkem srpna t. r. odeslány připomínky UP k první verzi **evaluační zprávy CRE**; definitivní verze, kterou by vedení UP mělo obdržet do konce tohoto měsíce, bude rozeslána děkanům fakult a po překladu do češtiny distribuována k dalšímu využití; děkan PdF UP doc. J. Šteigl doporučil, aby některé z podnětů této zprávy byly využity v rámci konkrétních jednání mezi UP a Akreditační komisí a MŠMT;

– prorektor UP doc. J. Schulz předložil přehled o stavu přípravy vnitřních předpisů a norem UP a požádal děkany o jmenování chybějících zástupců fakult do **komise pro kritéria hodnocení**; navrhl dále harmonogram prací na přípravě **dlouhodobého záměru UP**, který je nutno odeslat na MŠMT ČR do 29. 10. 1999 (dlouhodobý záměr UP má být zpracován na dobu pěti let a každoročně aktualizován do 31. 5.; jednotlivé zpracované body dlouhodobého záměru UP projedná KR UP na svém příštím zasedání 14. 10., poté budou následovat projednávání v dalších grémiích UP);

– v další části programu byli členové KR UP upozorněni na termíny týkající se *Národních výzkumných center*, které předložil děkanům rektor UP; rektor UP dále informoval o ocenění pořadatelů letošní konference *Chiranal '99*, které bylo obsahem děkovného dopisu RNDr. V. Kasičky, CSc., z AV ČR a o děkovném dopise Správy uprchlických zařízení v Praze za dar

Usnesení České konference rektorů

Dokončení ze str. 1

a aktivně se podílet na dopracování podmínek jejich vzniku.

ČKR spatřuje v *Národních výzkumných centrech* možnost žádoucího propojování vysokých škol, výrobní sféry, ústavů Akademie věd ČR, výzkumných organizací a dalších výzkumných institucí.

ČKR důrazně žádá, aby také oblast tvůrčí umělecké činnosti byla při rozdělování financí postavena na úroveň vědy a výzkumu tak, jak je ve světě obvyklé.

5. ČKR odmítá – jako zbytečný – návrh předsednictva Vědecké rady Akademie věd ČR na zřízení nadzorních odborných orgánů pro koordinační a poradní činnost v rámci oborů vědy.

Za Českou konferenci rektorů

Prof. J. Hron, DrSc.,
předseda

Pozn. red.: Podle informací RNDr. M. Fojtíkové, tajemnice ČKR, bylo *Usnesení 44. zasedání* zasláno rektorům všech vysokých škol ČR, předsedovi Rady vysokých škol ČR, ministru školství, mládeže a tělovýchovy ČR, náměstkoví ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro vědu a vysoké školství, předsedovi Rady vlády ČR pro výzkum a vývoj, předsedovi Akademie věd ČR a sdělovacím prostředkům.

-red-

UP kosovským Albáncům; prorektor UP RNDr. J. Tillich informoval o žádosti doc. A. Petříkové o uvolnění z funkce ředitelky Univerzity 3. věku; předseda AS UP RNDr. J. Kvapil informoval o nutnosti urychleného konání doplňujících voleb do AS UP vzhledem k rezignaci studenta LF UP P. Indry na členství v AS UP.

Ze zápisu ze zasedání Kolegia rektora UP vybrala

-mav-

Hudební soubor ze Santiaga de Chile

Univerzita Palackého, Ministerstvo zahraničních věcí Chile a rektor Universidad de Chile pořádají v úterý 5. 10. v 19 hod. v aule Filozofické fakulty UP koncert hudebního souboru ze Santiaga de Chile *Ensemble Bartók* (housle, violoncello, klavír, zpěv).

V programu zazní díla G. Rifa, A. Letelieria (Chile), A. Piazzolly (Argentina), J. Vičara (ČR), M. Lifchitze (Mexiko) aj.

-red-

Ruth Weissová v Olomouci

V pondělí 27. 9. 1999 se v knihovně Centra pro srovnávací kulturní studia FF UP uskuteční přednáška americké básnířky z okruhu beat generation Ruth Weissové. Její setkání se studenty UP, jehož začátek je plánován na 13.30 hod., bude doplněno projekcí snímku zachycujícího atmosféru 60. let. Návštěva americké básnířky v Olomouci vyvrcholí jejím večerním vystoupením v Jazz Tibet Clubu (od 20 hod.), kde bude za doprovodu Jazz Dog Open recitovat své verše.

-red-

Upozornění

Upozorňujeme zájemce o seminář ke 100. výročí narození prof. PhDr. P. M. Habáně OP, který je připravován ve spolupráci CMTF a PdF UP s Klášterem dominikánů, VSMO a Vlastivědného muzea v Olomouci, na **změnu termínu** jeho konání, a to 6. 10. 1999 v 10.30 hod. Místem konání zůstává Vlastivědné muzeum Olomouc.

-red-

Habilitace a profesury

Cyrilometodějská teologická fakulta UP

Ve středu 22. 9. 1999 se na zasedání Vědecké rady CMTF UP uskutečnilo habilitační řízení **ThDr. Heleny Hrehové**, odborné asistentky Katedry filozofie Humanistické fakulty Trnavské univerzity, v **oboru morální a spirituální teologie**. Habilitantka předložila habilitační práci s názvem *Blahoslavenstva v etickom kontexte 20. storočia*.

Oponenty práce byli prof. ThDr. I. Kišš (EBF UK, Bratislava), msgre prof. ThDr. F. Tondra (TF TU Bratislava, detašované pracoviště Spišské Podhradie) a ThDr. J. Skoblik (KTF UK Praha).

Veřejná habilitační přednáška na téma *Biblicko-antropologický pohľad na problematiku rovnoprávnosti žien a mužov* se uskuteční v 10.30 hod. ve zpěvně (v přízemí budovy CMTF UP).

-cmtf-

Stručně

V rámci konference **Úloha a využití výsledků pedologie v ekologii** (20. 9.) v učebně Katedry germanistiky FF UP prezentovala firma Olympus mikroskopy a digitální fotoaparát.

V průběhu 16. – 17. 9. proběhla v prostorách Teoretických ústavů LF UP **Celostátní konference lékařské genetiky**, kterou uspořádal Ústav lékařské genetiky a fetální medicíny LF UP.

V pondělí 20. 9. byl zahájen cyklus přednášek z oboru pastorální teologie a studií křesťanského východu **Akademický týden III**, který uspořádala CMTF UP.

Od 10. 9. do 15. 10. ve výstavním prostoru před Děkanátem PdF UP potrvá výstava **Svět organických forem** – diplomové práce J. Návrátové, studentky PdF UP, kterou vedla doc. D. Puchnarová, ak. mal.

-mav-

Změna a prodloužení prodejní doby

Prodejna skript VUP oznamuje, že na základě výsledků anket, kterou Vydavatelství UP uskutečnilo v závěru minulého studijního roku, a v souladu s požadavkem studentů na prodloužení prodejní doby dojde od 4. 10. 1999 ke změně otvírací doby prodejny skript a učebnic (IC UP, Biskupské nám. 1):

pondělí–čtvrtek: 8.00–12.00 13.00–18.00 hod.
pátek: 8.00–12.00 13.00–15.00 hod.

-fm-

Pozvánka na výstavy

V Třebíči byly 13. 9. 1999 zahájeny hned dvě výstavy ak. sochaře Z. Příkryla. Větší z nich – *Sochy a medaile v synagoze*, umístěná v nedávno restaurované trebičské Zadní synagoze, shromáždí 120 plastik, medailů a kreseb, které tvoří průřez z autorovy tvorby za posledních 30 let. Druhá výstava s názvem *Biblické motivy*, byla otevřena ve výstavní síni Fondu Třebíč a je reprízou loňské stejnojmenné výstavy v olomoucké galerii Velehrad.

-red-

Opravy

Na kvalitě minulého čísla Žurnálu UP se kromě autorů a redaktorů výrazně „podepsal“ také redakční šotek:

– na titulní straně byla k fotografii z mezinárodní konference o experimentálním a klinickém výzkumu přiřazena chybná popiska: na snímku T. Jemelky nebyl zachycen prof. M. Černý, ale MUDr. R. Honzák (I. LF UK Praha); na téže straně byl chybně uveden název mapy oceněné v rámci konání konference Integratece prostorových dat: správné znění je JOG-A a JOG-G.

– na str. 5 v textu O populaci jsme nesprávně uvedli imigrační ztrátu místo imigrační zisk;

– na str. 8 v textu Čas klonování H. Eagle neobjevil médium pro růst buněk samčích, ale savčích a klonování buněk není v kombinaci s jejich konverzací, ale konzervací (v tekutém dusíku).

Omlouváme se a doufáme, že uvedený rekordní počet chyb nebudeme dále překonávat.

-red-

Události

Mezinárodní konference FTK UP

Pod patronací Mezinárodní rady pro sportovní vědy a tělesnou výchovu, MŠMT ČR, Ministerstva zdravotnictví ČR a dalších odborných a sportovních institucí proběhla ve dnech 11. – 14. 9. 1999 Mezinárodní konference *Pohyb a zdraví FTK UP*. V prostorách PF a FTK UP se sešlo celkem 193 aktivních účastníků z ČR a dalších patnácti zemí Evropy, Ameriky a Afriky. Vedle českých odborníků přijali pozvání prezidentka Mezinárodní rady pro sportovní vědy a tělesnou výchovu prof. G. Doll-Tepperová, prof. R. Karch, ředitel Mezinárodního ústavu pro podporu zdraví ve Washingtonu, prof. N. Armstrong, ředitel Dětského centra pohybu a zdraví univerzity v anglickém Exeteru aj.

Na plenárním zasedání odeznelo 17 sdělení a v následujících dnech dalších 87 ústních prezentací doplněných diskusemi k 52 posterům. Rozsáhlý program konference obohatila také jednání třech workshopů – *Behaviorální vliv na pohybové aktivity mládeže* (pod vedením prof. Sallise), *Pohyb a zdraví v osnách tělesné výchovy v Norsku* (pod vedením dr. Z. Hozmanové) a *Role prostředí v podpoře životní pohody a zdraví u osob s postižením* (přípraven a moderován prof. A. Vermeerem, Holandsko). Účastníci z České republiky se zúčastnili také plenárního zasedání České kinantropologické společnosti.

Komplexní problém vztahu mezi pohybovou aktivitou a zdravím byl diskutován ze širokého spektra všech racionálních aspektů.

S.O.S. Evropa

Pod tímto názvem s podtitulem *O světě kolem vás a o vás v tomto světě* je koncipována nabídka ročního vzdělávacího programu pro absolventy středních škol, kterou připravila Univerzita Palackého prostřednictvím Centra otevřeného a distančního vzdělávání se svými dalšími smluvními partnery pro ty uchazeče o vysokoškolské studium, kteří letos neuspěli při přijímacích zkouškách a řeší otázku, jak se dále vzdělávat, nacházet cestu k novým informacím i k dalšímu rozhodování o své budoucnosti.

Snímek T. Jemelky zachycuje okamžiky z průběhu setkání zástupců olomouckého Úřadu práce a Univerzity Palackého při podpisu

smlouvy o partnerství při zajišťování podmínek realizace tohoto nového programu.

-red-

Seminář z diferenciálních rovnic

Mezinárodní seminář z diferenciálních rovnic, který ve dnech 6. – 10. 9. uspořádala Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PříF UP, byl již sedmým setkáním matematiků, jež se od roku 1993 každoročně střídají konají v Olomouci a Katovicích. Vedle pracovníků pořádajících katedry se jich účastní kolegové ze Slezské univerzity v Katovicích a z oddělení reálné a pravděpodobnostní analýzy Matematického ústavu AV ČR. Tento rok se semináře zúčastnil také kolega z Technické univerzity v Žilině.

Na semináři referují účastníci v rámci 45 minutových vystoupení o svých výsledcích převážně z oblasti kvalitativní teorie diferenciálních rovnic; účastní se jej také mladí dokto-

ranti, z nichž někteří své výsledky také přednášejí. Velkým přínosem jsou bohaté a plodné diskuse k předneseným přednáškám. Na programu letošního semináře byla např. sdělení prof. J. Andrese, prof. B. Masłowského, prof. T. Dłotka, prof. J. Seidlera, prof. P. Marušiaka, prof. S. Staňka aj.

Semináře mají však také svoji společenskou stránku a poznávací část. Welcome party se konala tentokrát v příjemném salónku restaurace Zbrojnice a v rámci exkurze si účastníci semináře prohlédli překrásné sály Arcibiskupského paláce a památky Přemyslovského paláce.

Prof. I. Rachůnková, prof. S. Staňka,
PříF UP

Houby ve výzkumu a biotechnologii

Na toto téma se v prostorách Teoretických ústavů uskutečnil 14. 9. seminář Komise experimentální mykologie Čs. mikrobiologické společnosti a České vědecké společnosti pro mykologii za účasti 40 výzkumných pracovníků. Bylo prezentováno 19 sdělení ústních a 21 posterových.

Sekcí fytopatologie uvedl přehlednou přednáškou o rostlinných patosystémech prof. A. Lebeda (PříF UP), sekci biotechnologie a ekologie RNDr. V. Šašek (AV ČR) přednáškou o biotechnologickém využití hub bílé hniloby, sekci fyziologie a biochemie Ing. V. Farkaš (AV SR) sdělením o biochemickém podkladu fotoindukované kondiace a sekci lékařské mykologie doc. E. Weigl (LF UP). Jeho brilantní přednáška o tématu dnes vysoce aktuálním – o DNA vakcínách – vyvolala největší diskusi. Přiblížila nové molekulární genetické přístupy v prevenci a profylaxi houbových infekcí a doložila je vlastními experimentálními výsledky olomoucké výzkumné skupiny (Weigl, Raška, Kopeček) na modelu zvířecí trichofytozy.

Vědecky a společensky úspěšný seminář připravil předseda zmíněné komise doc. J. Kunert (LF UP) s pečlivostí sobě vlastní.

-mh-

Uznání pro olomoucké algebraiky

Stalo se již tradicí, že Katedra algebry a geometrie PříF UP pořádá mezinárodní konferenci z univerzální algebry a uspořádaných systémů. Letos se konala ve dnech 30. 8. – 4. 9. za účasti 52 algebraiků z 12 zemí světa (např. Itálie, Německo, Polsko, Japonsko, USA, aj.) ve Velkých Karlovicích. Někteří z účastníků (např. prof. Redfield z USA, prof. Ensor z Itálie) přijeli do ČR pouze za účelem této konference, která jim byla dostatečným důvodem k nemalé finanční investici. Další pozoruhodností je skutečnost, že konferenční *Proceedings*, vydané v Rakousku (J. Heyn, Klagenfurt), z naší loňské konference byly hodnoceny jako významná publikace tak vysoce, že jsme byli požádáni organizátory příští konference (červen 2000 v Drážďanech), abychom se letos i příští rok podíleli na společném konferenčním sborníku publikovaném v téže proslulé řadě *Contributions to General Algebra* již pod pořadovým číslem 13. Domnívám se, že je dosti lichotivé, že jak prostřednictvím těchto publikací, tak i uvedených konferencí dnes nikdo z našeho oboru nepochybuje, kde na mapě světové algebry leží Olomouc.

Není rovněž bez zajímavosti podotknout, že díky mezinárodní spolupráci ušetří univerzita asi 60 % nákladů na uvedenou knižní publikaci, která nám dělá jisté značné renomé po celém světě. Nabídka zahraničních pobytů a projektů spolupráce, která po konferenci pro naše účastníky následovala, překročila značně naše časové a kapacitní možnosti a přenesla nás do role, ve které si – bohudík – musíme z nabídek vybírat jen ty nejnvhodnější. A kdo jsou ti „my“: členové Katedry algebry a geometrie PříF UP vedené prof. F. Machalou, zejména prof. J. Rachůnkou, prof. I. Chajda, doc. R. Halaš, doc. A. Vanžurová, Dr. D. Hort, Dr. M. Jukl a Mgr. L. Lakomá.

Prof. I. Chajda, DrSc.,
PříF UP

Události

Úspěšné setkání geografů

Ve dnech 7. – 9. září 1999 proběhla pod záštitou rektora UP konference *Integrace prostorových dat*, kterou uspořádaly Katedra geografie PřF UP, Kartografická společnost ČR, Česká geografická společnost, Česká asociace pro geoinformace a Společnost pro fotogrametrii a dálkový průzkum. Vedle odborného programu realizovaného v plenární sekci byly součástí akce i panelová sekce a technická výstava.

Svým rozsahem a kvalitou prezentovaných příspěvků se konference, o níž projevil zájem 131 účastníků z České a Slovenské republiky, stala jednou z nejvýznamnějších odborných akcí roku 1999 pro obory kartografie, geografické informační systémy, geografie a dálkový průzkum Země v České republice. V odborném programu plenárního jednání bylo předneseno 40 odborných referátů, v panelové sekci bylo prezentováno 19 příspěvků a technické výstavy se zúčastnilo 12 vystavovatelů.

Katedra geografie PřF UP se na této vrcholné odborné akci prezentovala čtyřmi referáty a šesti panelovými příspěvky. Všeobecným hlasováním zvolili účastníci konference nejlepším panelovým příspěvkem *Atlas chráněných území přírody ČR* autorů M. Sedláčkové a L. Slouky, který byl zpracován jako diplomová práce na Katedře geografie PřF UP v letošním roce.

Účastníci měli možnost poznat nejen řadu odborníků a vyslechnout referáty, ale i navázat nové kontakty a seznámit se s činností vystavovatelů. Konference vytvořila dobré předpoklady pro širší spolupráci Katedry geografie PřF UP s významnými českými a slovenskými institucemi v oblasti geografie, kartografie a geografických systémů. V rámci konference byla vyhlášena soutěž Kartografické společnosti Mapa roku 1998; v kategorii tištěné mapy byl oceněn Atlas ortofotomap 1:6 000.

Doc. V. Voženílek, CSc., PřF UP

Setkání neonatologů

Dokončení ze str. 1

sdělení patřila výsledkům jednotlivých perinatologických center. Přes nadějný tón se objevily i ojedinělé pochybnosti o smyslu zachraňování extrémně nezralých novorozenců (dr. Z. Zlámal, LF UP). Ostatně diskuse na toto téma byla nosným pilířem celé konference. Důležitým výsledkem je jednotná metodika sledování dalšího vývoje rizikových dětí, kterou se od příštího roku budou řídit všechna perinatologická centra.

Odpoledne uzavřel doc. A. Roztočil (LF MU Brno) lekcí o fetální pulzní oxymetrii v porodnictví.

Pátek patřil péči o zdravé novorozence a variím.

Během dvou dnů zaznělo přes osmdesát přednášek či komentářů k plakátovým sdělením. Na satelitním sympoziu se se hosté z Německa, Rakouska a České republiky zabývali nejmodernějšími ventilačními režimy, teplotnou bilancí novorozence a surfaktanty.

Organizace diskusního „Ekologického večera“ s tematikou etických otázek neonatologie se ujalo sdružení ekologické výchovy Sluňákův UMO, pořádající Novorozenecké oddělení FN a Nadační fond Malíčkových.

K hladkému průběhu konference přispěl i společenský večer v sálech a nádvoří hradu ve Šternberku. Olomouc byla po tři dny důstojnou zastávkou české neonatologie.

MUDr. L. Kantor, FN Olomouc

Z vědeckých pracovišť UP

Problematika Ústavu normální anatomie LF UP

Mám-li podat přehled o vědeckovýzkumné práci na Ústavu normální anatomie LF UP, je nutno seznámit čtenáře alespoň okrajově s náplní práce učitele našeho ústavu. Skládá se z dvou částí – práce pedagogické, ke které nedílně patří i zhotovování výukových preparátů a preparátů pro anatomické muzeum, a z práce vědecko-výzkumné.

Zajišťujeme deseti učitelé výuku posluchačů všeobecného i stomatologického směru studia v I. a II. ročníku včetně topografické anatomie pro stomatology, také výuku v denním i dálkovém bakalářském studiu oboru ošetrovatelství a v denním bakalářském studiu oboru léčebná rehabilitace a fyzioterapie. Kromě toho vyučujeme anatomii studujících psychologie na FF UP. Týdenní počty výukových hodin představují v zimním semestru 21 hodin přednášek a seminářů a 144 hodin praktických a pitevních cvičení, v letním semestru pak 19 hodin přednášek a 57 hodin praktických cvičení.

Mnoho času věnujeme přípravě výuky – preparaci v pitevních, zhotovování trvalých muzeálních preparátů i preparátů pro výuku. V roce 1993 jsme navázali kontakt s plastinační laboratoří prof. Günthera von Hagense při anatomickém ústavu LF v Heidelbergu a získali jsme v roce 1995 a v roce 1996 dva granty na podporu této spolupráce. V současné době jednáme o spolupráci při zhotovování plastinovaných preparátů s ústavem prof. Dr. med. H. G. Hartwiga v Mönchengladbachu. Snaha o zkvalitňování výuky vedla již v roce 1992 k tomu, že skupina pracovníků ústavu pod vedením doc. Holibkové přistoupila k realizaci výukových videoprogramů z nejobtížnějších kapitol oboru. Tato činnost byla v roce 1996 a 1998 podpořena udělením grantů FRVŠ. Dosud je dokončeno 20 videoprogramů, které jsou rovněž komerčně využívány.

Z uvedeného vyplývá, že učitelé našeho ústavu jsou značně zatíženi pedagogickou činností. Všichni jsou ale zařazeni do vědeckovýzkumné práce – šest učitelů již obhájilo své kandidátské nebo doktorské disertační práce, čtyři nejmladší jsou zařazeni do postgraduálního studia.

Naše vědeckovýzkumná činnost je orientována čtyřmi směry:

1. Skupina pracovníků se orientovala na antropologii. V letech 1960–1967 byl proveden antropometrický výzkum dětí v olomouckých jeslích a školkách (Holibková, Laichman, Bílíková, Holibka, Zrzavý) a longitudinální antropometrický výzkum studentů lékařské fakulty, na kterém participovali v té době všichni členové ústavu. Rozsáhlý antropometrický výzkum hornické populace a hornického dorostu ve spolupráci s Vědecko-výzkumným uhelným ústavem v Ostravě-Radvanicích proběhl ve třech pětiletých etapách v letech 1970–1985. Byl orientován na ergonomii (Holibka, Černý, Holibková, Laichman, Kutal, Kubištová). Současně bylo sledováno postižení pohybového aparátu u horníků (Holibková, Laichman, Machálek). Výsledky tohoto výzkumu byly použity při výrobě ochranných pomůcek, respirátorů, ale i důlních strojů a zařízení. Získané výsledky se staly podkladem pro vypracování oborové normy 44 94721 „Pracovní místa obsluh důlních mobilních strojů a vratů“. Určování stáří a pohlaví z kosterních pozůstatků pro potřeby soudního lékařství prováděl doc. MUDr. RNDr. M. Černý, CSc., zabýval se rovněž osifikací jazyky a hrтанových chrupavek.

Zúčastnil se také výzkumu kosterních pozůstatků historických osob (sv. Jana Sarkandra, některých Přemyslovců).

2. Problematika neuroanatomická je další oblastí vědeckého zájmu pracovníků katedry. Po odchodu doc. MUDr. P. Lisoňka, CSc., do důchodu se touto problematikou zabývá doc. MUDr. J. Malínská, CSc. ve spolupráci s Ústavem histologie a embryologie. Po skončeném výzkumu lidské spinální míchy v průběhu prenatalní diferenciace pokračoval výzkum centrální nervové soustavy experimentálních zvířat během hibernace a indukované hypotermie.

V současné době se na Ústavu normální anatomie orientujeme na výzkum imunokompetentních tkání a spolupráci s klinikou.

3. Výzkum imunokompetentních tkání, především tonzil Waldeyerova kruhu (Holibka, Holibková, Výborná), z hlediska jejich ontogenetického vývoje u lidských plodů a v časném období postnatálním. Zabýváme se také fylogenezou lymfatické tkáně tonzil, zejména u hmyzožravců (Kutal). Byl sledován vývoj lymfatické a žlázné tkáně hrтанu u lidských plodů, dětí i dospělých jedinců (Holibková). Souborná práce s touto tematikou byla oceněna cenou České lékařské společnosti v roce 1999. Studium krevního oběhu ve slezině se zabývá v rámci postgraduálního studia MUDr. Machálek. V současné době sledujeme mikrocirkulaci v tonsilla palatina (Holibka), která je mimořádně důležitá pro osidlování tonzil lymfocyty v prenatalním období a pro receptci antigenu a recirkulaci lymfocytů v období postnatálním a v dalších lymfatických orgánech (Holibková, Machálek). Některé práce s touto tematikou (Holibka, V.: High Endothelial Venules in the Developing Human Palatine Tonsil. Kutal M.: Structure of the Palatine Tonsil in European Insectivores, Holibková A.: Relationship between Lymphatic and Glandular Tissue in the Larynx) byly předneseny na světovém tonzilárním kongresu v Pavii v roce 1991. V listopadu letošního roku budou prezentovány další práce na světovém kongresu o tonzilách v Ghentu (Holibka, Kutal, Holibková, Machálek, Výborná).

4. Celá řada prací, publikovaných pracovníky ústavu, vychází z potřeb klinických pracovišť (chirurgická klinika, por. gyn. klinika, ORL klinika). Připomínám alespoň některé z úkolů, které byly na ústavu řešeny: výzkum svalového dna pánevního v souvislosti s náhradou análního svěrače (Laichman), studium stěny hypofaryngu v souvislosti s chirurgií hypofaryngeálních divertikulů (Holibka, Lisoněk). Topografie malé pánve u ženy se zaměřením na cévní zásobení orgánů a význam kolaterálního oběhu v souvislosti s gynekologickými a porodnickými operacemi (Jabůrková), výzkum žilního systému dolních končetin v souvislosti s chirurgickou léčbou varikozního syndromu (Holibka, Joura), výzkum tonzil Waldeyerova kruhu a lymfatické tkáně hrтанu ve spolupráci s ORL klinikou (Holibka, Holibková), výzkum sluchových kůstek (Lisoněk). Biomechanická studie různých operačních fixačních metod lidské bederní páteře (Charamza) ve spolupráci s neurochirurgickou klinikou FN, Katedrou experimentální fyziky PřF UP a Společnou laboratoří optiky a Fyzikálního ústavu AV ČR v Olomouci.

Prof. V. Holibka, DrSc.,
přednostna Ústavu normální anatomie LF UP

Hodnocení vnitřních grantů UP za rok 1998 /III/

Dva miliony korun vydělila Vědecká rada UP na vnitřní granty pro rok 1998. I v tomto čísle Žurnálu UP pokračujeme v přehledu výstupů z těchto grantů podle příslušnosti k jednotlivým fakultám:

Přírodovědecká fakulta (dokončení)

18. **Mgr. Jiří Skotnica:** *Tepelně stimulovaná chemiluminiscence chlorofylu u vyšších rostlin.*

Přidělena částka: 50 tis.

Výstup:

Skotnica J., Fiala J., Ilík P., Dvořák L. (1998): *Thermally-induced chemiluminescence of barley leaves. Photochemistry and Photobiology.* (v tisku)

Skotnica J., Fiala J., Dvořák L. (1998): *Characterization of chemiluminescence bands in the glow curve of barley.* In: Proceedings of 10th International Symposium on Bioluminescence & Chemiluminescence, Bologna. (Sborník)

Skotnica J., Fiala J. (1998): *The effect of atmosphere composition on the chemiluminescence of barley leaves.* In: Book of abstracts of 8th Days of Plant Physiology, Olomouc, 192. (Sborník)

Skotnica J., Fiala J., Dvořák L. (1998): *Characterization of chemiluminescence bands in the glow curve of barley.* In: Abstracts of 10th International Symposium on Bioluminescence & Chemiluminescence, Bologna, J. Biolumin. Chemilumin., 13 (4), 248. (Sborník)

Ilík P., Dvořák L., Skotnica J., Fiala J. (1998): *Relation between high-temperature chlorophyll fluorescence and heat-induced chemiluminescence of barley leaves.* In: Abstracts of 42th Annual Meeting, Kansas City, Biophysical Journal, 74 (2), A75. (Sborník)

19. **Mgr. Roman Kouřil:** *Porovnání spektrofotometrické a spektrofluorimetrické metody stanovení poměru chlorofylů a/b*

Přidělena částka: 40 tis.

Výstup:

Kouřil R., Ilík P. a Nauš J.: *Comparison of spectrophotometric and spectrofluorometric methods for determination of higher chlorophyll a/b ratios.* Abstrakt byl prezentován ve sborníku abstraktů z konference 8. Fyziologické dny v Olomouci ve dnech 7. – 10. července 1997. (Sborník)

Kouřil R., Ilík P., Nauš J., Schoefs B.: *On the limits of applicability of spectrophotometric and spectrofluorometric methods for the determination of chlorophyll a/b ratio.* Photosynthesis Research. (v tisku)

Lékařská fakulta

1. **RNDr. Peter Ondra, CSc.:** *Určení věku stanovením poměru D a L formy kyseliny asparagové. Využití a srovnání metod vysokoúčinné kapalinové chromatografie s hmotnostním spektrometrem (HPLC-MS) a kapilární elektroforézou (CE).*

Přidělena částka: 75 tis.

Výstup:

– HPLC/MS-Methode für die Alterbestimmung aus dem D-/L-Asparaginsäure-Verhältnis im Dentin. Připraveno k prezentaci na 78. Jahrestagung der Deutschen Gesellschaft für Rechtsmedizin in dnech 26. – 29. 9. 1999 ve Frankfurtu, kdy prezentované výsledky současně vycházejí v časopise *Rechtsmedizin*.

2. **Doc. RNDr. Juraj Ševčík, Dr., Mgr. Zuzana Škopková:** *Určení genotypů I/D polymorfismu angiotenzin-konvertujícího enzymu u pacientů s ischemickou cévní mozkovou příhodou.*

Přidělena částka: 75 tis.

Výstup:

Škopková Z., Ševčík J., Novotný D., Vavřková H., Vlachová I.: *Determination of the angiotensin-converting enzyme (ACE) gene I/D polymorphism in Czech patients with history ischemic*

stroke using capillary electrophoresis; připravené k publikování Instituto Superior de Ciências da Saúde – SUI, prof. Halpern.

Škopková Z., Novotný D., Ševčík J., Vavřková H., Vlachová I.: *Účenie genotypov I/D polymorfizmu na géne pre angiotenzin-konvertujúci enzym (ACE) u pacientov po predčasnej cievnej mozgovej príhode; pripravované pro Klin. Biochem Metab.*

Škopková Z.: *Determination of the angiotensin-converting enzyme (ACE) gene I/D polymorphism in Czech patients with history ischemic stroke using capillary electrophoresis; VI. meeting on Lipid Metabolism and Related Pathology, 22. – 25. 11. 1998, Costa da Caparica, Portugalsko. (Sborník)*

Škopková Z.: *Determination of the angiotensin-converting enzyme (ACE) gene I/D polymorphism in Czech patients with history ischemic stroke; VI. meeting on Lipid Metabolism and Related Pathology, 22. – 25. 11. 1998, Costa da Caparica, Portugalsko. Book of Abstract, přednáška.*

Škopková Z., Ševčík J., Novotný D., Vlachová I., Zahálková J.: *Determination of ACE Gene I/D Polymorphism in Czech Patients with History of Ischemic Stroke and in Group of Dialysis Patients; 5th International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine ALPS-ADRIA 98, Karlovy Vary 24. – 26. 9. 1998, Labor Aktuell CS Supplementum (ISSN-1211-5665) p. 31. (Sborník)*

Škopková Z., Ševčík J., Novotná D., Vavřková H.: *Determination of Angiotensin-Converting Enzyme (ACE) Gene I/D Polymorphism in Czech Patients with History of Ischemic Stroke; 8th Asian-Pacific Congress of Clinical Biochemistry, Kuala Lumpur (Malajzia). 11. – 16. 10. 1998. (Sborník)*

Pokračování v příštím čísle

Jak si vybírá školitele

(Kapesní návod pro nastávající doktorandy)

1. Začněte lustraci v citačním indexu (žádejte v univerzitních knihovnách, u nás bohužel zatím zřejmě pouze v Praze na ČAV). Zajímejte se, kolik prací potenciální školitel v poslední době publikoval, v jakých časopisech. Jak často jsou jeho (její) články citovány někým jiným než sebou samým? Věnujte zvýšenou pozornost publikacím ve spolupráci s postgraduálními studenty. Jaká bude šance dostat se v dohledné době na stránky mezinárodních vědeckých časopisů? Dobré je po jednom až třech letech rozjezdu jeden až dva články ročně publikovat. Jak jsou na tom vaši předchůdci?

2. Obstarajte si reprinty vašeho budoucího školitele za delší období a zkuste je posoudit z více hledisek. Jaká je škála témat, jak se v čase vyvíjela? Buďte ostražití vůči velmi úzkému záběru po dlouhou dobu: smyslem vašeho studia není stát se unikátním znalcem co nejvíce detailů na jednom kamínku v moři Přírody (i když to může být dobrý vedlejší produkt). Jděte se naučit schopnosti rychle se zorientovat v novém problému, naučit se efektivně získávat informace v tématu, které vám bylo včera zcela cizí, jděte získávat umění definovat a analyzovat problém, navrhnout a posuzovat cesty k jeho řešení. Naučte se to u vašeho školitele? Ale pozor na druhý extrém: zbrklé přeskakování od jednoho módního tématu ke druhému bez získání hloubky také nesvědčí o dobré úrovni.

3. Ověřte si vylhličky na cesty na mezinárodní konferenci. Jezdí na ně i studenti vašeho školitele? Naučit se osobně prodat svůj výsledek mezi kolegy a konkurenty ze všech koutů světa, navázat vlastní kontakty a případně rozjet nové spolupráce – to jsou jedny z nejcennějších přínosů vašeho studia. Pozor na profesory, kteří svým doktorandům svěří pouze přípravu promítacích fólií a všechny konference si objednou sami! Za své studium byste měli

alespoň jednou či dvakrát vyjet se svými výsledky na trh. Vzpomínám na pocit bezprostředně po své první konferenci: zdálo se mi, že jsem se za ten týden naučil o fyzice víc než za pět let na vysoké škole.

4. Předvídejte, jak bude s vaším vedoucím komunikace. Dokáže stručně a jasně definovat problém, srozumitelně vysvětlit nejasnosti a zodpovědět vaše otázky? Ptejte se ho! Není žádná ostuda nevědět, ale je neštěstí neporadit si k cestě za odpovědí – a váš školitel by měl být jedním z vašich prvních zdrojů. Nedejte se oslnit superdornou mlouvou s esoterickými terminologii: nejsou to poznávací znaky geniality. Podstatu i těch nejobtížnějších problémů z předních linií vědy umí chytrý odborník vysvětlit normálně vzdělanému člověku během několika desítek minut. Zatím jsem slyšel přednášet tři laureáty Nobelovy ceny a každý z nich dokázal přiblížit svůj výzkum neobyčejně přístupným způsobem.

5. Vyvarujte se různých nebezpečí! Pozor na zneuznané revolucionáře vědy, kteří „objevili fatální chybu“ ve standardním proudu a léta marně bojují o prosazení své koncepce. Snad mají pravdu, možná je i čeká cena nejvyšší – ale teď si svůj kříž musejí nést sami. Einstein svých pět článků z roku 1905, z nichž každý znamenal převrat nebo začátek nového oboru, publikoval jako jejich jediný autor. Zato jsou ale známé případy, kdy doktorand marně obhajoval neobhajitelné a skončil neslavně, a to i nemalou vinou nezodpovědnosti svého vedoucího. Pokud jednou získáte Nobelovu cenu, vsadím se, že to nebude za příspěví k léta obráběnému, okolím zneuznanému „revolučnímu“ přístupu vašeho školitele: nejspíše to bude za váš vlastní nápad – jeden z mnoha, které dostanete během rutinní práce, tisíců hodin uprostřed „standardního proudu“.

Nedejte se také zneužít jako rukojmí: budete opravdu členem dynamického týmu, kde vedoucí a studenti se navzájem obohacují a spolu směřují ke špičkovým výsledkům, nebo je skutečným posláním vašeho dlouhotrvajícího postgraduálního být zámlinkou proti odchodu vašeho školitele z pracoviště – „on má přece doktorandy, toho přece vyhodit nemůžeme...“?

A co vás pak, při dobré volbě a troše štěstí čeká? Počítejte s pořádným zápřahem. Profesor Bužek se stal pověstným rčením: „Pokud doktorand nepracuje šestnáct hodin denně, nemá smysl, aby to dělal.“ Ale také se přesvědčíte, že věda je jedno z nejkrásnějších a nejnepřínavějších dobrodružství, jaké si můžete na vlastní kůži prožít; sci-fi a kriminálky z televize jsou proti tomu nudným odvárkem. Je naděje, že na konci studia z vás bude kvalitní „problem-solver“, schopný vyprodukovat, obhájit i prodat své výsledky: po takovém je v civilizovaných zemích poptávka u dobrých firem. Při všech problémech s velkou nezaměstnaností v Německu – známý doktorand z Jeny, chytrý kluk u renomovaného profesora, měl už před obhajobou dizertace nabídky od tří solidních podniků (Zeiss byl mezi nimi). Nyní řeší otázku, zda při volbě upřednostnit tvůrčí svobodu pracovníka ve vývoji, finanční ohodnocení manažera, nebo blízkost k bydlišti své milé.

A nakonec: tehdy, jestliže vám věda natolik přiroste k srdci, že odoláte pokušení byznysu – doporučující dopis od školitele, který prošel výše uvedeným sítím, a hromádka vašich vlastních publikací v kvalitních časopisech – to bývá klíč k místu postdoka na dalším dobrém pracovišti.

Tak hodně štěstí!

Dr. T. Opatrný,

Katedra teoretické fyziky PřF UP, tř. v Izraeli

Univerzitní pracoviště informují

Otázky soužití v pluralitní a multikulturní společnosti

Cyklus přednášek a fakultativních seminářů, který s tímto názvem organizuje *Projekt romského vzdělávání* Katedry sociologie a andragogiky FF UP, je určen studentům učitelství 1. stupně, speciální pedagogiky, sociologie, politologie a stále více i zájemcům z jiných oborů. *Projekt* rozvíjí svou činnost již několik let a obrací se jak ke studentům univerzity, tak k odborné i neodborné veřejnosti a spolupracuje s romskými aktivisty i romskými občany; zaručuje vypisování témat s uvedenou a příbuznou tematikou pro ročníkové i diplomové práce, jejich vedení i oponenturu a poskytuje také informační a poradenskou službu jednotlivcům, organizacím i státní správě.

Významný podíl připadá v *Projektu* činnosti publikační. V jeho rámci vznikly publikace *Dějiny Romů* (Daniel, B., 1994), *Konečná stanice Auschwitz-Birkenau* (Kladivová, V., 1994), *Nemůžeme zapomenout – Našší bisteras* (Nečas, C.,

1994), *Bibliografie romistické literatury* (kolektiv autorů, 1994, 1998), *Cesty Romů – Romano drom 1945–1990* (Davidová, E., 1995), *Můžeme se domluvit – Šaj pes dovakeras* (Hübschmannová, M., 1994, 1995 a 1998), *Romové v České republice včera a dnes* (Nečas, C., 1994, 1995 a 1999), *Historický kalendář. Dějiny Romů v datech.* (Nečas, C., 1997).

Poslední publikace, A. G. Alfaro: *Velký proticikánský záťah* (překlad ze španělštiny, 1999), vznikla ve spolupráci s Centre de recherches tsiganes (Univerzita René Descartes v Paříži) a její překlad (prof. Jiří Černý) a publikování v síti INTERFACE bylo podpořeno jak Evropskou komisí, tak Radou Evropy. Recipročně v síti INTERFACE budou publikovány tituly našich autorů.

Uvedené publikace je možno zakoupit v prodejní skript UP.

Harmonogram přednášek v zimním semestru 1999/2000

5. 10. – Prof. J. Jařab (FF UP): *Naděje a úskalt kulturní plurality*

12. 10. – Mgr. Z. Jařabová (FF UP): *Význam vzdělání v multikulturní společnosti* 19. 10. – Mgr. H. Balabánová (ředitelka soukromé ZŠ Přemysla Pittera v Ostravě): *Problematika výchovy a vzdělávání romských dětí*

26. 10. – Ing. P. Uhl (vládní zmocněnec pro lidská práva, předseda Rady pro národnosti, Rady pro LP vlády ČR a Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity): *Práva národních menšin* 2. 11. – Prof. C. Nečas, DrSc. (FF MU Brno): *Historie Romů na našem území do roku 1938*

9. 11. – Prof. C. Nečas, DrSc. (FF MU Brno): *Romové za války a v období poválečném*

16. 11. – PhDr. M. Hübschmannová (FF UK Praha): *Romština a její význam pro romskou menšinu*

23. 11. – PhDr. E. Davidová (Muzeum romské kultury Brno): *Změny v duchovní a hmotné kultuře Romů*

30. 11. – Doc. S. Hubík, CSc. (Ústav humanitních věd Mendelovy Univerzity, Brno): *Problém rasismu, ras a menšin v kulturní antropologii* 7. 12. – Ing. K. Holomek (Muzeum romské kultury Brno): *Současná situace romské menšiny v ČR*

14. 12. – PhDr. M. Gregorovič (publicista, historik, Praha): *Projekty současné xenofobie, její kořeny; charakteristika neofašismu a hnutí skin-heads*

Přednášky se uskuteční vždy v úterý od 9.45 do 11.15 v učebně P 31, PdF UP, Žižkovu nám. 5.

-zjař, red-

Diskuse, názory, ohlasy

Odpověď PhDr. P. Urbáškově (Žurnál UP č. 2,)

Vážený pane doktore,

máte pravdu v tom, že poté, co jsem Vám zavolala, objevila se informace o *Letní škole slovanských studií* na první stránce. Bohužel se mýlíte, pokud říkáte, že před tímto datem nebyla žádná podobná žádost vznesena. První pokus jsem učinila po skončení předminulého ročníku v srpnu 1998. Jednala jsem s pracovníkem AVC UP (p. Pieczek) a bylo mi řečeno, „nó, dobrý, tak nám to sem pošlete“. Poslala jsem, nestalo se nic. Po urgenci (za více než měsíc) jsem se dověděla „a proč tam chcete mít ještě tu přihlášku, ta je v Corelu?“ I vysvětlila jsem, proč tam chceme mít ještě tu přihlášku, a že je nám jedno, jestli bude v Corelu, nebo v něčem jiném, hlavně, aby byla. Nestalo se nic. Ke konci semestru jsem, po výzvě, aby se podněty na doplnění webových stránek UP předávaly prostřednictvím proděkanů pro organizaci, předala příslušné podklady znovu. Nestalo se nic. Počátkem roku 1999 jsem celou věc urgovala. Po jistém čase jsem zjistila, že *Letní škola* na webových stránkách je, ale tak dobře ukrytá pod FF UP, že kdo o ní neví předem, nenajde ji. Totiž, když jsem zájemcům telefonicky nebo e-mailem doporučovala, aby si přihlášku vytiskli z webu, standardní reakce byla: „Probaha a kde, nikde jsem to nenašel!“ Teprve až poté, „atd. – viz začátek.“

Pane doktore, obávám se, že podléháte dojmům, že každý uživatel surfuje na webu stejně zručně, jako to děláte Vy. Myslím, že se mnou budete souhlasit, že počet odkazů, které jakýkoli vyhledávač vyhodí, záleží na formě zadaného dotazu, tzn. např. informace o jedné a téže univerzitě se mohou objevit v několika podobách. Nejjistější způsob zajištění informovanosti je mít tu stránku vlastní – přinejmenším jako stránku pracoviště UP. Pokud to UP nemůže zařídit, je to škoda. Domníváte-li se, že můžeme nějakým způsobem sekundárně využívat služeb serveru Ohio State University, tak to jste idealista. Máme totiž s Ohio State smlouvu, která nám zajišťuje jistý počet samoplátců ročně (za cenu, kterou účtujeme jiným), ale to, jak si OSU tuto aktivitu propaguje a kolik na tom vydělává, to už je zcela jejich věc (a věc těch studentů, kteří jim za to platí) – OSU zařizuje tzv. recruiting, dělá administrativu, před legislativou USA ručí za bezpečnost studentů, které k nám pošle, a za jejich zdravotní pojištění. To není zrovna málo – zejména v amerických pomínekách. Pokud

sem student přijede na vlastní pěst, zodpovídá sám za sebe. Takže se jim tam těžko můžeme vnutit s informací o původních cenách.

A že nám Jeff Holdeman dělá reklamu? (Teď reagují na sloupek *Přečetli jsme za vás* pod dopisem dr. Urbáška.) Jeff, který byl v době mého působení na OSU mezi mými studenty asi nejlepší (do češtiny se pustil jako naprostý začátečník!), který teď už mluví plynne česky a který momentálně dokončuje slavistickou disertaci, jeho svého druhu vzácný exemplář nadšence. Má velice rád Olomouc, na *Letní škole* byl čtyřikrát, z toho dvakrát na vlastní náklady, jinak byl v Olomouci ještě vícekrát (a přivezl sem svou rodinu), procestoval Českou republiku i Slovensko. OSU ho mimo PhD studies vede jako programového ředitele pro výše zmíněnou smlouvu. Takže ta propagace je jeho job – pro nás to dělá až na druhém místě. Proto si pořád ještě myslím, že ta webová stránka *Summer School of Slavonic Studies* by nebyla od věci.

Doc. M. Hirschová, CSc.,
FF UP

Vytvořme pravidla

V čísle 2 našeho Žurnálu UP byli v článku *Svědectví jedné ankety* kritizováni členové Vědecké rady UP za to, že neodpověděli na otázku „Které pracovní aktivity (směry, obory, katedry, pracovní skupiny atd.) chcete ve VR UP podporovat a preferovat s přesvědčením, že právě prostřednictvím jejich výsledků se UP jako celek sedmi fakult může nejspolehlivěji začlenit do evropských struktur a její renomé v zahraničí se zvýší?“ Odpověděli pouze čtyři členové, kteří byli pochváleni, ostatní byli vyzváni, aby odpověděli co nejdříve. Ačkoliv odpověď na dotaz patří ke slušným zvykům, jsem rád, že 21 členů VR UP na uvedenou otázku nereagovalo. Domnívám se, že ani není možné, ba ani etické, aby členové VR UP jmenovali konkrétní fakulty či katedry, které chtějí upřednostňovat před ostatními, které by si zasloužily více pozornosti a diferencovaný přístup. Členové VR UP by měli fandit stejně všem oborům UP. Pokud chceme zajistit, aby se úspěšné obory ještě více rozvíjely, je nutno stanovit pravidla hry, která dovedou ty dobré zvýhodnit. Přes osobní upřednostňování ale cesta nevede.

MVDr. E. Tkadlec, CSc.,
Katedra ekologie PřF UP

Přečetli jsme za vás

Nemoc šílených krav už nehrozí?

Je současná situace znamením, že hrozivé subakutní spongiformní encefalopatie u hovozího dobytka a její lidská variantní forma Creutzfeldt-Jakobovy nemoci (vCJN) jsou skutečně definitivně zažehnány? Anebo se dopad epidemie – vzhledem k nezvykle dlouhé inkubační době (uvádí se dokonce 10–15 roků) – objeví teprve až v příštím desetiletí? Problém má kromě čistě medicínských a epidemiologických aspektů zejména též rozměr ekonomický, s mimořádně závažnými hospodářskými důsledky, a v globálně svázaném světě i citlivé mezinárodní ekonomicko-politické pozadí. Část badatelů se obává výrazného nárůstu fatální lidské vCJN v letech 2005–2010, neboť etiologické agens (ze skupiny pomalých transmisibilních neuroinfekcí) – patogenní prion – se dostalo do potravinového cyklu velkého okruhu populace. Nikdo si v současné době nedovoluje s jistotou odhadnout reálný dopad této epidemie, který prokáže pouze čas.

Z přehledné studie prof. R. Koďouska z Ústavu patologie LF UP *Aktuální problémy prionových nemocí* (Acta Medica, Hradec Králové, Suppl. 1999, 42, 25–49)) vybral

-mh-

Teorie je tím víc plauzibilní, čím méně jsou její důsledky k rozeznání od skutečnosti.

Příjemná pravda se obejde bez důkazů – nepříjemnou je třeba prokazovat dvakrát.

-kos-

Na pultech knihkupectví

Zpráva (poněkud opožděná) o knize na téma woodcraft

Člověk vědeckopedagogický je povinován psát knihy vlastní a psát o knihách jiných autorů, nejméně těch, jež má to potěšení znát osobně. I když si kolegovu knihu s chutí přečte, příslib napsat o kolegově knize odkládá, neboť je tolik naléhavějších povinností... Kniha poskytnutá svým původcem k uvedenému účelu pak týdně a měsíce hledí z knihovny neméně vyčítavě než její autor při občasných setkáních, a teprve když němu vyčítka vystřídá autorův kategoričtější imperativ „Tak buď o té knížce napíšeš, nebo mi ji zaplatíš – těch 170,- Kč nepochybně uneseš, nebo mi ji vrátíš!“, ušedá provinilec ke svému PC, aby splatil dluh.

Nejinakými okolnostmi je provázána přítomná opožděná zpráva o pozoruhodné publikaci emeritního docenta pedagogiky na Filozofické fakultě UP Libora Pechy, kterou pod titulem *Woodcraft a podtitulem Lesní moudrost a lesní bratrstvo* vydalo letošního roku olomoucké nakladatelství Votobia. Nezaměňujte prosím zprávu s recenzí, neboť níže podepsaný, nejsem znalec lesní moudrosti, k recenzí není kvalifikován, byl však knihou L. Pechy zaujat již proto, že na jejím frontispisu naležel podobiznu Ernsta Thompsona Setona. Prózy tohoto „otce woodcraftu“, zejména *Dva divoši*, spojují totiž sugestivně vyprávěné příběhy s mnohostrannými informacemi přírodovědnými a etnografickými (o kanadských indiánech) a na rozdíl od většiny velebených „foglarevek“ nejsou zatíženy moralizováním a nezdíra ka topornými dialogy chlapeckých hrdinů. Ještě k Setonově portrétu: stejně jako další výtvarný doprovod Pechovy knihy, o nějž se postaral Radek Orel, je pojednán technikou dřevorezu, nad jiné adekvátní obsahu publikace.

Nejprve je ovšem třeba woodcraft definovat. Podle L. Pechy je jasné, že pro naši tematiku první půle slova *woodcraft* znamená les, druhá má v témž slovníku pět významů a můžeme si vybrat

(jenom pátý z nich se vůbec nehodí – plavidlo): 1. dovednost, obratnost, šikovnost, 2. řemeslo, řemeslná dovednost, 3. lstivost, prohanost, mazanost, vychytralost, úskočnost, 4. cech, společenstvo. *Craft* (čti křáft, nikoli kreft – nezaměňuj s německým *die Kraft*, což je síla, platnost) ve svých prvních třech významech opravňuje do jisté míry k uživatému překladu jako moudrost, ale nejinspirationější a nejvíce se nabízející jako Setonem zamýšlený je význam čtvrtý, zvláště v uvedené podobě jako *the Craft – zednářské bratrstvo*. Takže jako název organizace či hnutí je nejvýstižnější překlad ve smyslu: lesní bratrstvo.

Na základě těchto premis rozdělil L. Pecha svou knihu o woodcraftu do dvou dílů. První díl pod názvem *Lesní moudrost jako životní názor, program a styl* shrnuje myšlenkové prvky, ale i některé praktické dovednosti, které jsou obecněji použitelné v různých organizacích spjatých s přírodou, jako je Skaut, Česká táborská unie a podobně, ale i mimo ně, např. v širokém proudu chování do přírody a pobytu v ní v podobě trempinku i osamělého vyznávání lesní moudrosti. Druhý díl Pechovy publikace, *Lesní bratrstvo – hnutí mládeže i dospělých, obsahuje spíš otázky organizovaného sdružování včetně výchovy přírodou*. Autor tu vychází z výsledků činnosti nejstarší české organizace hnutí woodcraft, Ligy lesní moudrosti, i ze svých vlastních dlouholetých zkušeností vedoucího turistických kroužků a klubů mládeže (mezi woodcraftery je L. Pecha znám pod jménem Norek Samotář). A tak se v Pechově publikaci setkáváme jak s komentáři k Setonovým principům woodcraftu obsaženým v *Knize lesní moudrosti*, tak s nanejvýš praktickými radami pro pobyt v přírodě – ať se již týkají vhodného oděvu, základního nástroje tábora – nože, nebo stavby woodcrafterských stanů (jsou to šeltr, zubřík a týpí), roždělávání a udržování ohně, lukostřelby atd. K životě v přírodě náleží podle L. Pechy solidní znalosti botanické i zoologické, a také je čtenářům své knihy s mnoha osobní-

mi exkurzy poskytuje. Nově hledá L. Pecha pro woodcraft inspiraci v etologii, zejména v odkazu Konrada Lorenze.

Ze své životní dráhy vysokoškolského učitele pedagogiky čerpá L. Pecha více v druhé části své publikace, v níž definuje pedagogiku zážitku, osobnost učitele lesní moudrosti (a jeho náčelnickou autoritu) a specifikuje individuální a kolektivní výchovné působení (vychází zde zejména z prostředí rodu a kmene). Podle Bedřicha Moldana, ředitele Centra pro otázky životního prostředí při Univerzitě Karlově, autora doslovu k Pechově knize o woodcraftu, *woodcraftaři byli vždycky individualisté, většinou velmi nonkonformní, a někteří trochu mechem obrostlí*. Významnou zásluhou hnutí, které vždy stálo spíše na okraji společnosti než v jejím středu, je jeho velmi specifický vklad, důležitý přínos ke společenské a kulturní diverzitě. Taková je i kniha o woodcraftu od Libora Pechy – Norka Samotáře. Autor je výraznou osobností, jeho názory jsou individuálním vyjádřením ducha woodcraftu.

Tato zpráva o knize Libora Pechy je sice poněkud opožděná, ale na aktuálnosti Pechovy lesní moudrosti a lesního bratrstva snad neubrala – přinejmenším do té doby, nežli se stane lesní moudrost doménou zhola virtuální. Píše se totiž v Mf DNES 21. září 1999:

„Drancování lesů na Valašsku pokračuje...“
Doc. J. Fiala, CSc.,
FF UP

... a tento týden...

29. ZÁŘÍ

Vojenský klub, restaurace Viola, Olomouc: Olomoucké otorinolaryngologické odpoledne. Odborný seminář ORL kliniky LF UP 3 x O.

U-klub, Šmeralova 12, 20.00 hod.: Vodňanský & Skoumal: S úsměvem idiota atd.“. To nejlepší z písní, básní, přednášek a reportáží v podání autorů.

1. – 2. ŘÍJNA

U-klub, Šmeralova 12, 20.00 hod.: Rock party – pokračování úspěšných rokotek z jara 99.

Brno, hotel Voroněž: Moravskoslezské dny. Konference. Pořádá Česká společnost otorinolaryngologie, Česká společnost pneumoftologie, Klinika TRN LF UP.

2. – 3. ŘÍJNA

Olomouc-Hynkov: Pohár 17. listopadu ve vodním slalomu. Pořádá Fakulta tělesné kultury UP – Akademik centrum.

Poznámka redakce

Redakce Žurnálu UP vítá informace a náměty ze všech oblastí života Univerzity Palackého, především pak aktuální příspěvky nepřesahující počet 30–50 řádků. Vzhledem k omezenému rozsahu stran si redakce v opačném případě vyhrazuje právo příspěvky krátiť.

V zájmu rychlého a bezchybného přenosu informací žádáme zájemce o uveřejnění textů v Žurnálu UP, aby své příspěvky redakci dodávali na disketách nebo prostřednictvím e-mailu.

Děkujeme za pochopení a spolupráci.
Redakce Žurnálu UP

anketa anketa anketa anketa anketa anketa anketa anketa

Budeme volit nového rektora UP

Na prvním zasedání Akademického senátu UP koncem září bude vyhlášena volba nového rektora UP. Funkční období současného rektora UP prof. L. Dvořáka, CSc., končí 31. 1. 2000. MŠMT ČR však požádalo o oznámení jména nového rektora do 19. 11. 1999. I když jména kandidátů zatím nejsou známa, jistě se již nyní mnoho členů akademické obce zamýšlí nad vhodným typem kandidáta na post rektora UP, nad očekávaným stylem jeho práce a nad úkoly, které by měl ve svém funkčním období řešit prioritně. Redakce Žurnálu UP by chtěla povzbudit členy akademické obce k hojně a odpovědně účasti na nadcházející volbě. V předstihu proto otev-

rá prostor pro odpovědi na připojené anketní otázky.

Anketní otázky otiskujeme od prvního čísla 9. ročníku Žurnálu UP; současně budeme zveřejňovat i odpovědi, které, jak očekáváme, nám do redakce pošlou čtenáři univerzitního listu. Mohou je do redakce doručit osobně, vnitřní poštou, e-mailem, faxem nebo telefonicky (kontaktní adresy jsou uvedeny v tíráži).

Doufáme, že členové akademické obce využijí příležitosti a dají podnět k zamýšlení nejen svým kolegům, ale i kandidátům na nejvyšší akademickou funkci své alma mater.

-red-

1. Jaký typ osobnosti by měl nový rektor UP představovat? (Důraz na vědeckou kvalifikaci, mezinárodní zkušenosti, administrativní způsobilost, manažerské schopnosti, strategické uvažování atp.)
2. Na kterou oblast (oblasti) by se měla zaměřit řídicí práce nového rektora především (priority)?
3. V čem by se měl dosavadní styl řízení univerzity změnit (resp. zachovat)?
4. Další poznámky.

anketa anketa anketa anketa anketa anketa anketa anketa